

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

9. søndag i treenighetstiden – 10. august 2014

Prekentekest: Matt 11:28-30

Lesetekst I: Hos 6:1-3

Lesetekst II: Rom 8:31-39

Jesus kan kombinere åk og byrde med hvile

Søndagens særpreg

Treenighetstiden er den lange tiden i kirkeåret uten særlig mange store høytidsdager. Tema for søndagene er kristenlivet og ulike sider ved det. Denne søndagens tekster taler alle til mennesker som opplever at livet ikke bare er enkelt.

Budskapet i tekstene er todelt. For det første erkjenner Bibelen at livet med Gud ikke behøver å være et enkelt liv. En kristen har ikke fribillett fra lidelse, smerte og trengsel. Men dette er likevel ikke hovedbudskapet. Det aller viktigste dagens tekster vil formidle, er at det finnes en vi kan gå til med vår nød.

Hvem er sanne troende?

Teksten vår står i en større sammenheng i Matt 11, hvor det tydelig kommer fram at Jesus blir misforstått og avvist. Dette er bakgrunnen for refsende ord mot folket og mot byene Jesus oftest besøkte. Hans egen konklusjon er at Gud Fader har skjult dette budskapet for de vise og forstandige. Veien til Herren går gjennom hans sønn, det er bare gjennom Sønnen at det sanne kjennskapet til Faderen er mulig.

Dette er bakgrunnen for invitasjonen Jesus kommer med i vers 28. Vi skal merke oss de to uttrykkene «strever» og «har tungt å bære». «Strever» står i presens partisipp og markerer en vedvarende tilstand. «Tungt å bære» står i perfektum partisipp og indikerer et vedvarende resultat av en tidligere utført handling. Man har løftet opp en tung byrde, og nå er man i en vedvarende tilstand av å bære denne.

Disse menneskene er det Jesus inviterer. Og han sier «Kom til meg». Det er en personlig invitasjon.

Toraens åk

Jesus går deretter over til å tale om åket. Og nå tror jeg hans tilhørere umiddelbart fikk noen viktige assosiasjoner. Jesus har snakket om forskjellen mellom «vise og forstandige» og «umyndige», han har snakket om tunge byrder, og nå snakker han om et åk.

I datidens jødedom var allerede uttrykket «toraens åk» etablert. I sin straffetale mot fariseerne i Matt 23:4 trekker Jesus fram åket de legger på folk. Og i Apg 15:10 advarer Peter de første kirkelederne mot å legge toraens åk på hedningene. Han beskriver det som et åk «som verken våre fedre eller vi var i stand til å bære».

Hovedpoenget til Jesus er, litt forenklet sagt, læren om rettferdiggjørelsen. Den sanne visdom og kjennskap til Faderen er ikke å få gjennom toraens åk og overholdelse av alle mulige slags religiøse plikter. Kjennskap til Gud er kun tilgjengelig gjennom sønnen (11:27), og det er han man må komme til.

Jesu åk

Men så skal vi også merke oss at Jesus ikke inviterer til å kaste av seg alle åk. Det er en handling som hører det ugudelige opprøret til (Jer 2:20). Nei, Jesus inviterer den som kommer, til å ta på seg hans åk og lære av ham. Det greske ordet «lære» er det samme ordet som «disippel» kommer fra. Så her peker Jesus på disippellivet. Det handler om å ta på seg hans åk og være i hans skole. Og Jesus er en god læremester. Hans to egenskaper «nedbøyd» (NO11 har «mild») og «ydmyk av hjertet» gis som begrunnelse for hvorfor disiplene skal lære av ham. Det kan handle både om at hans disipler kan lære disse egenskapene av ham, eller det kan handle om måten han opptrer på i sin undervisning av disiplene.

Videre nevner han også at åket er gagnlig. I sin parafase av NT, skriver Elsbeth og Sten Sørensen: «Ta mitt åk på dere, det passer perfekt og det vil gjøre byrdene lettere å bære». Slik henter de opp et poeng flere kommentatorer har påpekt. Det greske ordet «gagnlig» (NB88) eller «godt» (NO11), kan her også ha i seg betydningsnyansen at det er godt tilpasset.

Det andre poenget vi gjør vel i å merke oss, er at et åk gjerne ble brukt for å la to okser trekke ploegen sammen. Da kunne man gjerne sette en uerfaren okse i par med en erfaren. Slik kunne den uerfarne lære av den erfarne. Dermed er poenget at disippellivet med Jesus er et liv *sammen* med ham. Han har sendt Den hellige ånd, og kjærligheten til Gud er utøst i våre hjerter (Rom 5:5). Helliggjørelse og disippelliv sammen med Jesus er ikke en tung byrde (jf. vers 28), det er en glede og noe godt.

Hvile

Det Jesus har å tilby, er derfor hvile. To ganger løftes dette fram og begge ganger er det knyttet til å være hos ham og ha ham som læremester. Det er et underlig paradoks Jesus løfter fram i denne teksten. Han klarer å kombinere åk og byrde med hvile. Det er bare hos Jesus dette er mulig.

Knut Kåre Kirkholm

Teolog og høgskolelektor ved Fjellhaug internasjonale Høgskole (NLM) og redaktør i magasinet Fast Grunn

kkirkholm@fjellhaug.no